

**ZARZĄDZENIE NR 445/2022
WOJEWODY PODLASKIEGO**

z dnia 18 października 2022 r.

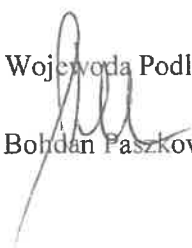
**w sprawie ustalenia zakresu przygotowania warunków do ochrony
ludności na wypadek wojny**

Na podstawie art. 17 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 r. poz. 135, 655 i 1504), art. 30 ust. 2 pkt. 5 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz.U. poz. 655, 974 i 1725) oraz § 2 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 kwietnia 2022 r. w sprawie sposobu wykonania zadań w ramach obowiązku obrony (Dz.U. poz. 875) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wprowadza się wytyczne w sprawie ustalenia zakresu przygotowania warunków do ochrony ludności na wypadek wojny stanowiące załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie obowiązuje od 1 listopada 2022 roku.

Wojewoda Podlaski

Bohdan Paszkowski

Załącznik
do zarządzenia Nr /2022
Wojewody Podlaskiego
z dnia 18 października 2022 r.

WYTYCZNE WOJEWODY PODLASKIEGO
w zakresie przygotowania warunków do ochrony ludności na wypadek wojny

1. W celu zapewnienia warunków do ochrony ludności na wypadek wojny, rozumianej jako proces planowania i przygotowania infrastruktury mającej wpływ na bezpieczeństwo ludzi w czasie wojny, należy w aktach prawa miejscowego, studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gmin, decyzjach o warunkach zabudowy oraz dokumentacji projektowo-budowlanej uwzględnić w szczególności następujące aspekty ochrony ludności:
 - 1) lokalizowanie awaryjnych ujęć wody (zaopatrzenie w wodę w warunkach specjalnych);
 - 2) budowle ochronne dla ludności;
 - 3) umiejscowienie elementów systemu ostrzegania i alarmowania ludności.

I. Podstawowe pojęcia

2. **Warunki specjalne** – należy przez to rozumieć stany gotowości obronnej państwa, mających wpływ na życie i zdrowie ludności oraz każdą inną sytuację kryzysową, w której jest zagrożone życie i zdrowie.
3. **Okres ograniczonych dostaw wody** – stan, podczas którego następują zmniejszone dostawy wody z ewentualnym obniżeniem parametrów jakościowych przez dedykowane urządzenia wodociągowe. W okresie ograniczonych dostaw wody spowodowanym działaniem czynników zewnętrznych należy uwzględnić: okres dostaw niezbędnych trwający kilka tygodni oraz okres dostaw minimalnych trwający kilka dni.
4. **Studnie awaryjne** – studnie publiczne, studnie zakładowe (w tym studnie rezerwowe ujęć wodociągowych, spełniające wymóg zasilania z zespołu prądotwórczego) oraz wyznaczone studnie prywatne, które w warunkach specjalnych będą ogólnodostępne. Źródło wody do zaopatrzenia ludności w wodę, będą również stanowić zbiorniki wody czystej w układach wodociągowych.
5. **Budowle ochronne** – pomieszczenie lub zespół pomieszczeń przeznaczonych do ochrony osób, urządzeń, zapasów materiałowych lub innych dóbr w warunkach specjalnych.
6. **Budynki użyteczności publicznej** – budynki przeznaczone na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, oświaty, szkolnictwa, nauki, wychowania, opieki zdrowotnej, społecznej lub socjalnej, obsługi bankowej, handlu, usług, w tym usług pocztowych lub telekomunikacyjnych, sportu.
7. **Budynek jednorodzinny** – budynek wolno stojący albo budynek w zabudowie bliźniaczej, szeregowej lub grupowej, służący zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, stanowiący konstrukcyjnie samodzielną całość, w którym dopuszcza się wydzielenie nie więcej niż dwóch lokali mieszkalnych albo jednego lokalu mieszkalnego i lokalu

użytkowego o powierzchni całkowitej nieprzekraczającej 30% powierzchni całkowitej budynku (art. 3 pkt 2a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane – Dz. U. z 2021 r. poz. 2351, z późn. zm.).

- 8. Infrastruktura mająca wpływ na bezpieczeństwo ludzi** – obiekty, zakłady, instytucje, inne przedsiębiorstwa, których zasoby będą mogły być wykorzystane w celu właściwego funkcjonowania społeczeństwa w warunkach specjalnych, np. magazyny żywności, rozlewnie wody, piekarnie, obiekty przeznaczone do zakwaterowania ludności, przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjne, przedsiębiorstwa energetyczne, ciepłownicze i gazowe, placówki pomocy medycznej (przychodnie, apteki). Ze względu na zróżnicowanie potrzeb gmin, katalog w/w infrastruktury nie jest zamknięty. Każda gmina określa samodzielnie w/w infrastrukturę, zgodnie z potrzebami oraz zasobami na swoim terenie. Należy uwzględnić ww. infrastrukturę w planie wprowadzania ograniczeń w zakresie obrotu paliwami i zmniejszenia zużycia paliw w województwach zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa państwa i zakłóceń na rynku naftowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1537, z późn. zm.).

II. Awaryjne ujęcia wody

9. Głównym celem planowania i organizacji na terenie gminy awaryjnych ujęć wody jest dążenie do zaopatrzenia 100% ludności w wodę pitną w warunkach specjalnych lub w sytuacji ograniczeń w dostawie wody poprzez dedykowane systemy wodociągowe.
10. Aby zaplanować system awaryjnych ujęć wody, należy uwzględnić je w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub decyzjach o warunkach zabudowy.
11. Lokalizację studni awaryjnych najlepiej jest planować w pobliżu hydroforni oraz na terenach zabudowy mieszkaniowej (zespoły bloków mieszkalnych, osiedla domków jednorodzinnych). Oddalenie studni awaryjnych od zespołów budynków mieszkalnych lub innych skupisk ludności nie powinno przekraczać 800 m.
12. Przed określeniem miejsca pod budowę studni awaryjnej należy przeprowadzić prace rozpoznawcze potencjalnego ujęcia wody, tj. prace hydrogeologiczne. Należy to do zadań inwestora.
13. Do pokrycia zapotrzebowania ludności w wodę zdatną do bieżącego użytku przyjmuje się minimalną normę ilości wody 7,5 l/os/doba, zaś jako optymalną 15 l/os/doba.
14. W przypadku braku odpowiedniej liczby studni awaryjnych lub ich niekorzystnego rozmieszczenia na określonym terenie, należy przewidzieć dowóz wody np. w beczkowozach, pojemnikach (np. kanistry, worki na wodę) lub butelkach (woda konfekcjonowana), tak aby zapewnić możliwość jej rozprowadzenia w ilościach dla ludności niezbędnych lub minimalnych.
15. Pompy dla planowanych studni awaryjnych należy dobierać tak, aby zapewnić ich współpracę z zespołami prądotwórczymi, przewoźnymi agregatami, odnawialnymi źródłami energii, których moc zapewni rozruch pompy.

16. W sytuacji braku możliwości zainstalowania pompy z zespołem prądotwórczym, należy zaplanować zamontowanie pompy ręcznej.
17. Studnie awaryjne, łącznie z przysposobieniem ich do pracy w warunkach specjalnych, powinny być przygotowywane w stanie stałej gotowości obronnej państwa oraz zabezpieczone przed uszkodzeniem, zanieczyszczeniem i wpływem warunków atmosferycznych.
18. Przy realizacji inwestycji studnie awaryjne wykonuje inwestor.
19. Przy realizacji nowych inwestycji, istniejące studnie należy zabezpieczyć przed likwidacją i przystosować do sprawnego uruchomienia eksploatacyjnego w warunkach specjalnych.
20. Zaleca się, aby inwestor poinformował gminę o zakończeniu prac budowlanych związanych z powstaniem studni awaryjnej i oddaniu jej do użytku.
21. Awaryjne ujęcia wody podlegają ewidencji.
22. Ze względu na brak aktualnych norm prawnych dotyczących zasad funkcjonowania publicznych urządzeń zaopatrzenia w wodę zaleca się korzystanie pomocniczo z załącznika stanowiącego odrębne wydawnictwo do zarządzenia nr 2/95 Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 21 września 1995 roku „Zasady zapewnienia funkcjonowania publicznych urządzeń zaopatrzenia w wodę w warunkach specjalnych”, Ministerstwo Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa, Departament Spraw Obronnych, Warszawa 1995 rok.

III. Budowle ochronne

23. Głównym celem planowania i tworzenia budowli ochronnych jest zapewnienie w nich miejsca dla co najmniej 25% ludności zamieszkałej na terenie gminy.
24. Planowanie i tworzenie budowli ochronnych dla ludności powinno być realizowane poprzez:
 - 1) zapisy w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy;
 - 2) zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gmin i decyzjach o warunkach zabudowy;
 - 3) uzgadnianie projektów budowlanych inwestycji pod kątem przygotowania ludności i warunków jej ochrony na wypadek wojny przez prezydenta/wójta/burmistrza właściwego terenowo.
25. Zaleca się dążyć do powstania jak największej ilości ukryć, zapewniających podstawową funkcję ochronną oraz ukryć do doraźnego przygotowania.
26. Budowle ochronne (schrony lub ukrycia), zaleca się projektować jako obiekty o podwójnej funkcji, pozostające w ciągłym użyciu np.: garaże podziemne lub inne pomieszczenia najniżej położonej kondygnacji. Możliwość zaadaptowania obiektu do funkcji ochronnej zaleca się dopiero w przypadku podwyższenia stanu gotowości obronnej państwa lub wystąpienia innego zagrożenia.
27. Budowle ochronne, należy przewidywać dla takiej liczby osób, która wynika z założeń projektowych dla danego budynku lub zespołu budynków.
28. Budowle ochronne należy planować przede wszystkim w budynkach użyteczności publicznej oraz w obiektach, zakładach, instytucjach, innych przedsiębiorstwach, których

zasoby będą mogły być wykorzystane w celu właściwego funkcjonowania społeczeństwa w warunkach specjalnych, budynkach mieszkalny innych niż budynki mieszkalne jednorodzinne.

29. W budynkach bez podpiwniczenia, publicznych parkach, skwerach, dziedzińcach przy samorządowych placówkach oświatowych należy przewidywać rezerwę terenów pod budowę ukryć doraźnych wolnostojących np. szczeliny przeciwlotnicze, wykonane w okresie podwyższonej gotowości obronnej państwa lub innego zagrożenia.
30. Remonty, bieżące prace konserwacyjne ukryć, są w obowiązku właściciela lub zarządcy budynku, w którym dane ukrycie się znajduje.
31. W trakcie planowania, przebudowy, modernizacji obiektów, należy zachować istniejące budowle ochronne.
32. Ze względu na brak aktualnych norm prawnych dotyczących budowli ochronnych i ukryć do doraźnego przygotowania należy korzystać pomocniczo z wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 4 grudnia 2018 r. w sprawie zasad postępowania z zasobami budownictwa ochronnego.

IV. Ostrzeganie i alarmowanie ludności.

33. Głównym celem systemu ostrzegania i alarmowania ludności jest powiadomienie 100% ludności na terenie gminy, aby mogła ona w odpowiedni sposób przygotować się na zbliżające się zagrożenie.
34. W przypadku użycia systemu syren alarmowych do ostrzegania i alarmowania, należy przyjąć promień słyszalności syreny alarmowej na minimum 300 m.
35. Syreny alarmowe zaleca się instalować na budynkach użyteczność publicznej, z możliwością swobodnego dostępu do centrali sterującej daną syreną.
36. Syrena alarmowa instalowana przez gminę powinna być kompatybilna z wojewódzkim systemem ostrzegania i alarmowania Wojewody Podlaskiego.
37. W celu dołączenia syreny alarmowej do wojewódzkiego systemu ostrzegania i alarmowania Wojewody Podlaskiego, inwestor jest zobowiązany do podania informacji o gotowości syreny alarmowej do pracy do urzędu gminy, a ten z kolei informuje Starostwo Powiatowe i Podlaski Urząd Wojewódzki.
38. W razie braku systemu syren alarmowych w gminie należy zaplanować inne sposoby powiadamiania ludności na terenie gminy wykorzystując do tego celu np.: systemy informatyczne SMS zakupione przez gminę, pojazdy OSP, pojazdy policji, pojazdy SG, przenośne systemy alarmowania i ostrzegania, kurierów, etc.

V. Uzgadnianie projektów budowlanych w zakresie przygotowania warunków ochrony ludności na wypadek wojny

39. Projekt budowlany, powinien zawierać analizę pod kątem wymagań w zakresie przygotowania warunków do ochrony ludności na wypadek wojny (opisane jako obrona cywilna), zgodnie z zapisami w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub decyzjach o warunkach zabudowy wydanych przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta

w szczególności w zakresie: planowanych budowli ochronnych, ostrzegania i alarmowania, awaryjnych ujęć wody.

40. Ustalenie dodatkowych wymagań, w zakresie przygotowania warunków do ochrony ludności na wypadek wojny w projekcie budowlanym oraz jego uzgodnienie należy do prezydenta/wójta/burmistrza właściwego terenowo.
41. Do projektu budowlanego obiektu, w którym przewidziane jest ukrycie lub lokalizacja syreny alarmowej, należy opis prac niezbędnych do wykonania ukrycia, który będzie stanowił integralną część projektu budowlanego.
42. Zaleca się, aby inwestor poinformował gminę o zakończeniu prac budowlanych i oddaniu obiektu do użytku, w którym przewidziane jest ukrycie, w celu wprowadzenia danych do ewidencji budowli ochronnych.

VI. Postanowienia końcowe

43. Właściciele, użytkownicy i posiadacze obiektów wykorzystywanych na potrzeby ochrony ludności (zadań obrony cywilnej), mają obowiązek ich oznakowania zgodnie z Protokołem Dodatkowym I do Konwencji Genewskich z dnia 12 sierpnia 1949 r. dotyczącym ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych (znak rozpoznawczy powinien być tak duży, jak wymagają tego okoliczności umieszczony na płaskich powierzchniach lub na flagach widocznych ze wszystkich kierunków). Każdorazowo, decyzję o ww. użyciu znaku obrony cywilnej podejmuje prezydent/wójt/burmistrz właściwy terenowo.